

“Werkplan functionele leefomgeving Huismus”

Ecologisch werkprotocol Hof van Spui Rhoon

Augustus 2020

Ecologisch Adviesbureau NWC
Noorderelweg 4A, 3329 KH Dordrecht
Tel: 078 - 6213921
info@nwcadvies.nl
www.nwcadvies.nl

INHOUD

1.	Inleiding	7
1.1	<i>Aanleiding</i>	7
1.2	<i>Doel en geldigheid</i>	7
2.	Projectbeschrijving en natuureffecten	9
2.1	<i>Projectgebied</i>	9
2.2	<i>Overzicht werkzaamheden</i>	10
2.3	<i>Planning: Start en duur van de werkzaamheden</i>	11
2.4	<i>Effecten op natuurwaarden</i>	11
2.5	<i>Natuurwetgeving</i>	12
2.5.1	<u>Wet natuurbescherming; ecologisch werkprotocol</u>	12
3.	Habitatbeschrijving beschermde fauna	13
4.	Beschrijving maatregelen fauna	15
4.1	<i>Algemene zorgplicht</i>	15
4.2	<i>Vogels</i>	16
4.2.1.	<u>Algemene (broed)vogels</u>	16
4.2.2.	<u>Vogels met een vaste verblijfplaats: Huismus</u>	17
5.	Ecologisch toezicht	21
5.1	<i>Verslaglegging</i>	22
5.2	<i>Onverwachte gebeurtenissen</i>	22
5.2.1	<u>Dynamisch werkprotocol</u>	22
5.2.2	<u>Onverwachte soorten</u>	22
5.2.3	<u>Calamiteiten</u>	23
6.	Werkzaamheden gedurende het kalenderjaar / natuurkalender	25
7.	Parafenblad uitvoering werkzaamheden ecologisch werkprotocol	27
8.	Melding bijzonderheden en contactpersonen	29

Bijlage 1: Formulier ten behoeve van het melden van een calamiteit

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In dit ecologisch werkprotocol staat beschreven welke maatregelen er tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden op het Hof van Spui Rhoon in Rhoon getroffen worden om effecten op beschermde soorten flora en fauna en specifiek de Huismus (*Passer domesticus*) te voorkomen.

Het ecologisch werkprotocol bevat onder meer informatie over;

- de periode van het jaar waarin de werkzaamheden uitgevoerd moeten worden;
- de mate waarin en de wijze waarop verlichting voorafgaand, tijdens en na de werkzaamheden worden ingezet;
- het voorkomen van slachtoffers als gevolg van de werkzaamheden;
- het zorgen dat zoveel mogelijk essentieel functioneel leefgebied behouden blijft;
- de momenten waarop ecologische begeleiding noodzakelijk is;
- de benodigde acties indien zich onverwachte beschermde diersoorten op de werklocatie bevinden.

Ecologische begeleiding voorkomt dat beschermde soorten flora en fauna (onnodig) verstoord of gedood worden. In combinatie met handelen volgens een goedgekeurde gedragscode wordt hiermee invulling gegeven aan de zorgplicht zoals omschreven in de Wet natuurbescherming.

1.2 Doel en geldigheid

Door de werkzaamheden conform dit ecologisch werkprotocol uit te voeren, wordt voldaan aan de voorwaarden uit de Wet natuurbescherming.

Dit ecologisch werkprotocol is bestemd voor de hoofdaannemer, de betrokken mensen van de initiatiefnemer en de uitvoerders van de werkzaamheden. Het protocol geldt voor de werkzaamheden op de terreinen zelf en voor de terreinen grenzend aan de werkgebieden.

De uitvoerende medewerkers dienen op de hoogte gesteld te worden van de inhoud van het ecologisch werkprotocol. Op de locaties waar de werkzaamheden plaats zullen vinden, dient in de bouwkeet en/of op de machines altijd een exemplaar van het protocol aanwezig te zijn. Daarmee wordt afgesproken dat er verantwoord en binnen de voorwaarden van de wet- en regelgeving gewerkt wordt.

Het 'Werkplan Huismus' inclusief ecologische werkprotocollen zijn gebaseerd op de informatie zoals deze momenteel beschikbaar is. De beschermde soorten en/of habitats waarvoor, ofwel een ontheffing c.q. vergunning verkregen is en/of waarvoor geldt

dat het overtreden van verbodsbepalingen voorkomen wordt doordat volgens het werkplan gewerkt wordt, maken onderdeel uit van het werkplan. Dit geldt ook voor soorten en/of habitats die later in of nabij het werkgebied worden aangetroffen. Dat maakt dit werkplan een dynamisch document. Als nieuwe soorten zich aandienen, worden deze opgenomen in het werkplan. Dat geldt ook voor eventuele aanpassingen aan de werkzaamheden of de planning van de werkzaamheden.

2. Projectbeschrijving en natuureffecten

2.1 Projectgebied

Dit werkprotocol heeft betrekking op de sloop- en bouwwerkzaamheden aan de Havendam 1 in Rhoon (provincie Zuid-Holland). Het plangebied ligt op de zuidelijke rand van Rhoon en betreft een klein solitair gelegen bedrijfsterrein met een woning, een loods en opslag van enkele containers en toilethokjes (figuur 1). Het plangebied wordt aan de noordzijde begrensd door een fietspad, aan de oostzijde door nieuwbouwwoningen, aan de zuidzijde door een dijk en aan de westzijde door een hotel en de Havendam. Er is ruigte met onkruiden aanwezig in het noordoosten, en begroeiing zoals braamstruwelen in het zuidwesten en klimop aan de oostkant van de loods in het plangebied.

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving

Bron: QGIS

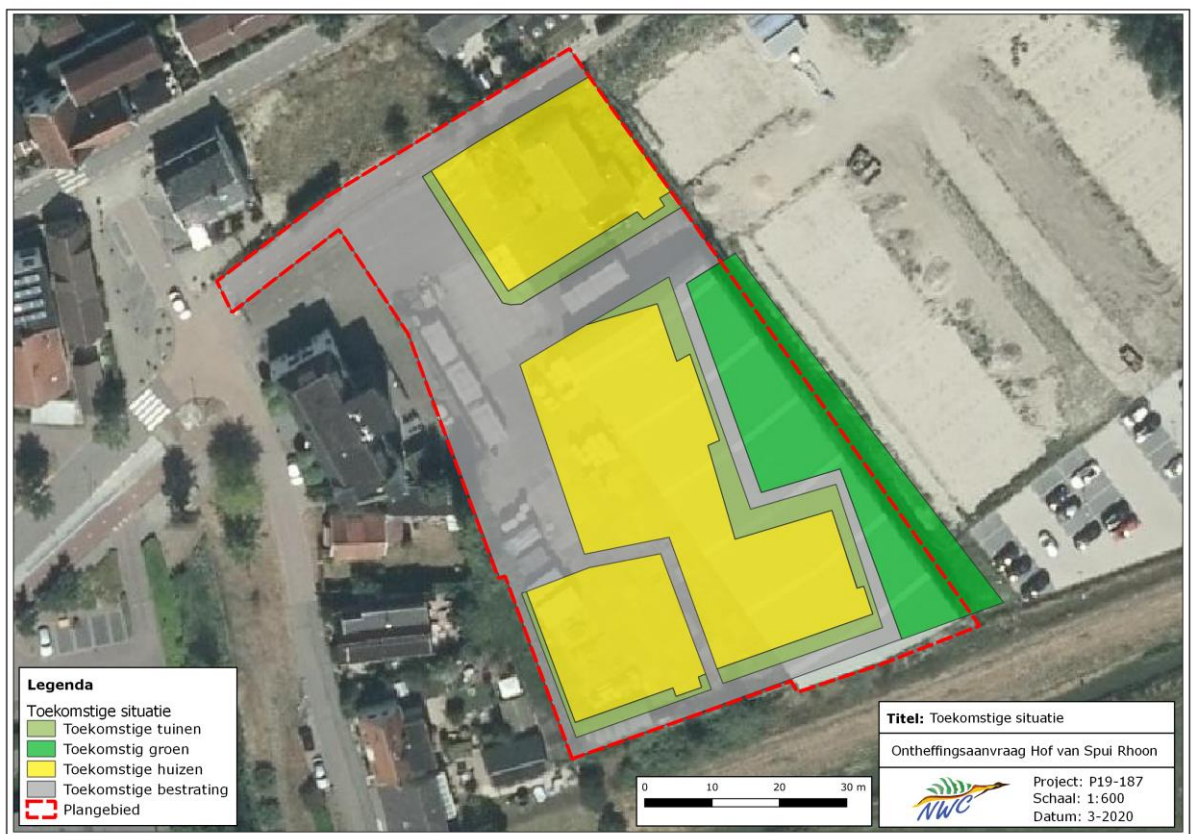
2.2 Overzicht werkzaamheden

De werkzaamheden die nodig zijn om de 14 nieuwbouwwoningen te kunnen realiseren, worden in verschillende fasen uitgevoerd:

1. Slopen van aanwezige bebouwing;
2. Saneren van de bodem;
3. Bouw- en woonrijp maken van het terrein;
4. Bouw woningen.

Tijdens de sloop van de aanwezige bebouwing wordt een deel van de vegetatie verwijderd, die onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de Huismus (*Passer domesticus*). Hierdoor is het noodzakelijk om een werkprotocol op te zetten dat rekening houdt met de Huismus en zijn leefomgeving.

In de toekomstige situatie zijn er bij de huizen normale tuinen aanwezig en is er met name in het zuidoosten van het plangebied ruimte voor groen (figuur 2). Voor details over toekomstig openbaar groen zie het beplantingsplan.

Figuur 2. Toekomstige situatie van het plangebied.

Bron: QGIS

2.3 Planning; start en duur van de werkzaamheden

De werkzaamheden moeten plaatsvinden in de minst kwetsbare periode van de Huismus. Er zal zoveel mogelijk rekening moeten worden gehouden met de kwetsbare periode en de werkzaamheden zullen daarom worden uitgevoerd in de periode van september tot en met februari. In perioden met vorst binnen deze periode zullen tevens ook geen werkzaamheden plaatsvinden. De meest geschikte periode waarin werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden loopt daarom van september tot en met november.

De voorlopige planning is om te starten met de sloop in het 4e kwartaal van 2020 of eventueel begin 2021. Voor die tijd zal de procedure omtrent het wijzigingsplan worden afgerond. In het 2e kwartaal van 2020 zal tevens de bouw worden aanbesteed. In het 3e kwartaal zal er gestart worden met de verkoop van de woningen. Vooralsnog zal de bouw van de nieuwbouwwoningen vanaf de zomer van 2021 aanvangen. De verwachte oplevering is na de zomer van 2022. Tabel 1 geeft een overzicht van de planning.

Tabel 1: Planning voorgenomen activiteiten Havendam te Rhoon

Periode	Activiteit
1 ^e kwartaal 2020	Procedure wijzigingsplan afronden
2 ^e kwartaal 2020	Aanbesteding bouw
4 ^e kwartaal 2020/ evt. begin 2021	Sloop opstellen en saneren bodem
3 ^e /4 ^e kwartaal 2020	Verkoop woningen
Vanaf zomer 2021	Start bouw
Na zomer 2022	Oplevering

2.4 Effecten op natuurwaarden

Bij de uitvoering van de werkzaamheden zijn er tijdelijke en permanente gevolgen voor de natuurwaarden.

Het gaat om de volgende tijdelijke effecten;

- geluid en trillingen bij werkzaamheden en door verkeersbewegingen;
- kunstlicht;
- verhoogde aanwezigheid van mensen en machines (verstorende werking bewegingen, geluiden enz).

Daarnaast gaat het om de volgende permanente gevolgen;

- verdwijnen deel vegetatie die in gebruik is door de Huismus;

- toename van verlichting en geluid door bedrijvigheid, wonen en verkeersbewegingen;

Om de gevolgen voor de natuurwaarden in te kunnen schatten is een effectenbeoordelingen uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Er zullen mitigerende en compenserende maatregelen uitgevoerd worden die negatieve effecten op beschermde soorten zullen voorkomen. Deze maatregelen zullen deels uitgevoerd worden voordat met de daadwerkelijke werkzaamheden aangevangen zal worden. Hierbij moet worden gedacht aan het planten van geschikte vegetatie voor de Huismus voor de werkzaamheden starten. Tevens zal in de toekomstige situatie nieuwe geschikte vegetatie aangeplant worden. Dit ecologisch werkprotocol zal worden meegestuurd met de ontheffingsaanvraag en zal aangepast worden a.d.h.v. de verleende ontheffing.

2.5 *Natuurwetgeving*

Voordat de werkzaamheden aan kunnen vangen, maar ook tijdens en na afronding van de werkzaamheden, dienen er mitigerende en compenserende maatregelen uitgevoerd te worden. Het gaat daarbij om maatregelen die in de verschillende rapportages (effectenbeoordelingen) opgenomen zijn en die tevens voortvloeien uit de soortenstandaards van het Ministerie van EZ.

In dit werkplan worden deze mitigerende en compenserende maatregelen uitgewerkt.

2.5.1 Wet natuurbescherming; ecologisch werkprotocol

Het projectgebied biedt geschikt leefgebied aan de door de Wet natuurbescherming beschermde Huismus. Door voorafgaand aan en tijdens de werkzaamheden rekening te houden met de Huismus, door de in dit werkprotocol beschreven maatregelen uit te voeren, wordt voorzien in hun bescherming. De Wet natuurbescherming wordt hierbij dan niet overtreden. Daarnaast geldt de wettelijke zorgplicht die in acht genomen moet worden. Deze houdt in dat nadelige effecten op aanwezige flora en fauna, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, voorkomen moet worden. Dit werkprotocol richt zich, naast de soorten die onder de algemene zorgplicht vallen, specifiek op de Huismus. In hoofdstuk 3 wordt deze soort verder uitgewerkt. Aanwezigheid van en de functie van het gebied voor deze soort zijn op basis van veldonderzoek vastgelegd.

3. Habitatbeschrijving beschermde fauna

Vogels met een vaste verblijfplaats: Huismus

Er is tijdens voorgaande onderzoeken vastgesteld dat de vegetatie binnen het plangebied onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de Huismus (*Passer domesticus*). Door het verwijderen van een deel van deze vegetatie wordt de functionele leefomgeving van de Huismus aangetast.

Habitat

Volgens het kennisdocument van de Huismus dat is opgesteld door BIJ12, worden huismussen nagenoeg overal in Nederland aangetroffen waar geschikt broedgebied aanwezig is. De hoogste dichtheden komen voor in kleinschalig cultuurlandschap met verspreide bebouwing. Ook ruim opgezette wijken met tuinen en hoge en dichte groenvoorziening herbergen veel huismussen. Huismussen zijn sterk geassocieerd met mensen en de nestplaats is in de regel gebonden aan bebouwing (vaak onder dakpannen). Ook voor zijn voedsel is de Huismus sterk afhankelijk van wat de mens hem al dan niet bewust biedt. Deze voedselbron moet continu aanwezig zijn. De functionele leefomgeving van de Huismus moet een combinatie van elementen bevatten, die binnen een straal van maximaal enkele honderden meters van elkaar moeten liggen. Deze elementen zijn nestgelegenheid, voedsel, dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken en klimplanten, coniferen, klimop), plekken voor stofbaden en drinkwater. Wanneer één van de onderdelen ontbreekt of deze te ver uit elkaar liggen, is een gebied niet geschikt als functionele leefomgeving voor de soort (BIJ12, 2017).

Leefwijze

De broedtijd van de Huismus is meestal van begin april tot en met augustus, maar in maart kan er ook al gebroed worden. Er worden 2 tot 3 legsels grootgebracht. De nestbouw begint al in maart. Ook buiten de broedperiode wordt aan het nest gebouwd en wordt het nest ook gebruikt als slaapplek. Eén succesvol broedsel per seizoen is niet voldoende om de populatie in stand te houden, daarvoor zijn ook succesvolle vervollegsels noodzakelijk. De broedduur bedraagt 12 tot 14 dagen en vervolgens vliegen de jongen na 4 tot 16 dagen uit en worden daarna nog 10 tot 14 dagen door hun ouders gevoed (BIJ12, 2017).

Voedsel

Het voedsel van volwassen huismussen bestaat voornamelijk uit zaden van grassen en onkruiden en wordt aangevuld met insecten en hun larven, bessen en bloemknoppen. In stedelijke omgeving zijn naast het voedselaanbod uit voerdersilo's broodkruis-

mels en andere voedselresten van mensen en hun huisdieren de belangrijkste voedselbron. Ook wordt er wel grit (kalk) en kleine hoeveelheden kleine steentjes (bevorderen vertering harde granen) gegeten. In het broedseizoen hebben vrouwtjes voldoende eiwitrijk voedsel nodig om eieren te kunnen leggen. Jongen eten in de eerste twee weken van hun leven eerst voornamelijk zacht eiwitrijk voedsel bestaande uit insecten. Het voedsel wordt gezocht op plaatsen zonder of met korte vegetatie, zoals wegbermen, erven en tuinen. Essentieel is dat er continu betrouwbare, voedselbronnen beschikbaar zijn en dat bij die voedselbronnen voldoende dekking is. Ook in bomen, zoals wilg, eik en berk, kunnen huismussen insecten vinden (BIJ12, 2017).

Functionele leefomgeving

De functionele leefomgeving van een nest en rustplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Een nest kan alleen succesvol functioneren als er voldoende habitat van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen voortplanten. Het hele proces van eieren leggen tot en met het opgroeien van de jongen moet er plaats kunnen vinden.

De functionele leefomgeving van de Huismus moet de volgende punten bevatten:

- Continu voedselaanbod. Bij de plekken waar voedsel gezocht wordt moet in de directe omgeving (binnen 5 à 10 meter; bij aanwezigheid van predatoren dichterbij) dekking aanwezig zijn. De dekking bestaat uit inheemse stekelige struiken, begroeide gevels of schuttingen, groenblijvende begroeiingen zoals klimop.
- Voldoende inheems groen en enkele grote bomen als leverancier van eiwitrijk voedsel (kleine zachte insecten, larven, rupsen) voor de jongen. Deze elementen moeten binnen 50 meter van de nestplaats te vinden zijn.
- Altijd groenblijvende planten in hagen, gevelbegroeiing of plekken onder daken te gebruiken als collectieve slaapplek (en tevens voor dekking) voor mannetjes, ongepaarde vrouwtjes en juvenielen.
- Niet te veel grote bomen.
- Droge, zandige plekken voor het nemen van een zandbad.
- Water om te drinken en water om in te baden. Er moet binnen 1 à 2 meter dekking aanwezig zijn om op te drogen.
- Plekken waar kleine steentjes of grit gevonden kan worden.

Al deze elementen moeten bij voorkeur zo dicht mogelijk bij elkaar liggen, maar altijd binnen een straal van 100 - 200 meter rondom de broedlocatie van de Huismus (BIJ12, 2017).

4. Beschrijving maatregelen fauna

4.1 Algemene zorgplicht

Onder de zorgplicht wordt volstaan dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat wanneer kan worden vermoed dat door handelen of nalaten 'wezenlijke' nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt, deze handelingen achterwege gelaten worden, of dat maatregelen worden getroffen om nadelige gevolgen te voorkomen, beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt in Nederland voor alle in het wild voorkomende dieren en planten, ook als zij geen beschermingsstatus volgens de Wet Natuurbescherming hebben. In het kader van de zorgplicht kunnen de volgende maatregelen genomen worden:

- Zoveel mogelijk buiten de kwetsbare perioden van aanwezige soorten werken.
- De werkzaamheden dienen zoveel mogelijk tussen zonsopkomst en zonsondergang plaats te vinden.
- Indien er tussen zonsondergang en zonsopkomst gewerkt wordt dient het werkterrein en de directe omgeving zo min mogelijk verlicht te worden, om verstoring voor aanwezige dieren rondom het plangebied zoveel mogelijk te voorkomen.
- Voordat vegetatie (zoals bosschages) verwijderd wordt controleren op de aanwezigheid van dieren (zoals egels) en indien aanwezig deze zorgvuldig te verplaatsen naar een geschikte locatie in de directe omgeving.
- Wanneer mogelijke schuilplekken van dieren, zoals blad- en takkenhopen, houtstronken en houtwallen, worden verwijderd, dient dit met zorg te gebeuren.
 - Er moet worden voorkomen dat aanwezige dieren worden verdrukt of gedood.
 - Blad- en takkenhopen, houtstronken en houtwallen dienen langzaam en zorgvuldig weggehaald te worden.
 - Het materieel/de persoon die de ingreep uitvoert dient zodanig gepositioneerd te zijn dat eventueel aanwezige dieren een vrije vluchtroute hebben naar een bereikbaar en veilig alternatief habitat.
 - Indien dit niet mogelijk is, dienen aanwezige dieren zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie in de directe omgeving.

Foto 1: Europese egel (*Erinaceus europaeus*). Bron: Ecopedia.be

Foto 2: Gewone pad (*Bufo bufo*). Bron: Ecopedia.be

4.2 Vogels

4.2.1. Algemene (broed)vogels

Voor broedvogels geldt over het algemeen het broedseizoen als de meest kwetsbare periode. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan de periode maart tot en met augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval. Door rekening te houden met het broedseizoen, kunnen negatieve effecten van werkzaamheden op broedvogels beperkt worden.

Voorbereidende maatregelen;

- voorafgaand aan het snoeien en rooien van bosschages en struweel worden deze door een ecologisch deskundige op geluid én visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van broedende vogels en/of in gebruik zijnde vogelnesten;
- indien broedende vogels en/of in gebruik zijnde vogelnesten aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot het nest niet meer in gebruik is (deze delen zullen met markeringslint afgezet worden, door de ecologisch deskundige gecontroleerd en vrijgegeven worden wanneer de nesten niet meer in gebruik zijn);
- indien in het broedseizoen gewerkt zal worden, wordt het terrein door een ecologisch deskundige op geluid én visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van broedende vogels en/of in gebruik zijnde vogelnesten. Indien broedende vogels en/of in gebruik zijnde vogelnesten aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot het nest niet meer in gebruik is (deze delen zullen met sperband afgezet worden, door de ecologisch deskundige gecontroleerd en vrijgegeven worden wanneer de nesten niet meer in gebruik zijn).

Maatregelen tijdens de uitvoering;

- in het broedseizoen (maart tot en met augustus) wordt het werkterrein en de directe omgeving tussen zonsondergang en zonsopkomst zo min mogelijk verlicht;
- de delen van het werkterrein die verlicht moeten worden, zullen zodanig verlicht worden dat er zo min mogelijk verstrooiing van licht plaatsvindt.

4.2.2. Vogels met een vaste verblijfplaats: Huismus

Tijdens de sloopwerkzaamheden, waarbij er een deel van de vegetatie wordt verwijderd, zal de functionele leefomgeving van de Huismus verstoord en deels vernietigd worden. Het doel van het ecologisch werkprotocol voor de Huismus is beschrijven welke werkwijze gevolgd dient te worden om nadelige effecten op de Huismus en hun functionele leefomgeving zoveel mogelijk te voorkomen en/of te beperken. Er dienen alternatieven te worden aangeboden die in omvang en kwaliteit minimaal gelijk zijn met datgene wat verloren gaat. Voorafgaand aan de werkzaamheden zullen maatregelen genomen moeten worden om het aanbod en het functioneren van vervangend foerageergebied, slaapplaatsen en dergelijke te garanderen.

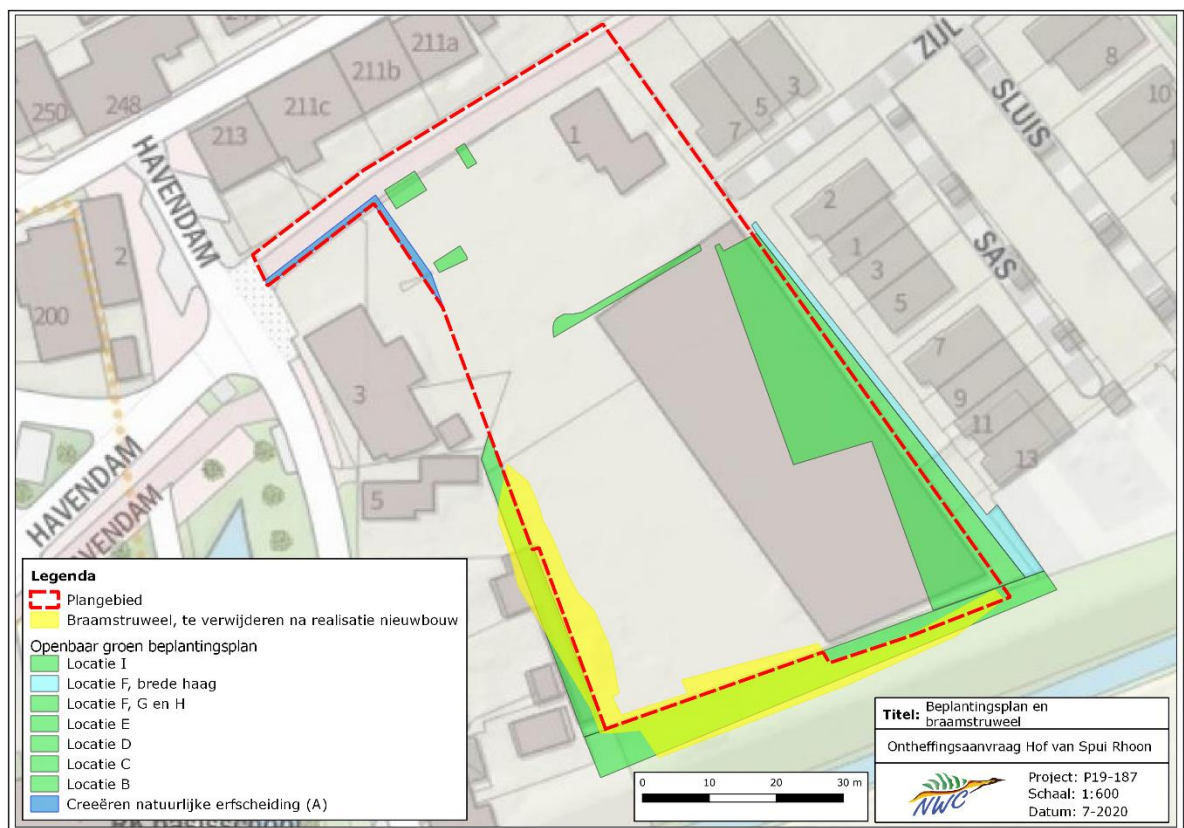
Hieronder wordt beschreven welke werkwijze gevolgd dient te worden om negatieve effecten op de Huismus zoveel mogelijk te voorkomen.

Foto 3. Huismussen rustend in vegetatie. Middenvoor een man, linksboven vrouwen. Bron: Hans Gebuis

Mitigerende maatregelen tijdens voorbereiding;

- realiseren van groene erfscheiding tussen het plangebied en het hotel Hof van Spui aan de Havendam in het noordwesten van het plangebied (figuur 3 en 5);
- realiseren brede haag langs oostzijde van het plangebied (figuur 3 en 5);
- de heester/struik beplanting moet bestaan uit vuurdoorn, meidoorn, liguster, hulst of taxus;
- de heester/struik beplanting moet minimaal een hoogte hebben van 3 meter wil deze effectief zijn;
- er moet voldoende functionerend aanbod van vervangende vegetatie aanwezig zijn voordat er vegetatie verwijderd kan worden.

Figuur 3. Openbaar groen dat gerealiseerd zal worden volgens het beplantingsplan (groen). Het braamstruweel (geel) zal tijdens de bouwfase intact blijven en verwijderd worden na de realisatie van de nieuwbouw. De erfafscheiding (donkerblauw) en de brede haag aan de oostzijde van het plangebied (lichtblauw) zullen voordat de werkzaamheden starten gerealiseerd worden

Bron: QGIS.

Maatregelen tijdens de uitvoering;

- de werkzaamheden vinden zoveel mogelijk plaats buiten de kwetsbare periode van de Huismus. Het meest kwetsbaar is de voortplantingsperiode (begin maart - begin september). Periodes met vorst kunnen ook aangemerkt worden als kwetsbare periode. De meest geschikte periode waarin werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden loopt van september tot en met november;
- indien er toch binnen de kwetsbare periode gebouwd wordt zullen er maatregelen getroffen moeten worden om verstoring van de dieren, hun functionele leefomgeving en de verblijfplaatsen in de directe omgeving van het plangebied zoveel mogelijk te beperken;
- het braamstruweel in het zuiden en westen van het plangebied is essentieel voor de Huismus en zal tijdens de bouwfase behouden blijven (figuur 3);
- te behouden vegetatie dient voldoende beschermd te worden zodat ze niet beschadigen;
- indien mogelijk de sloop- en bouwwerkzaamheden in één richting uit te voeren (zuidoost richting noordwest), zodat aanwezige dieren gelegenheid hebben veilig weg te komen en verstoring voor de Huismus beperkt blijft doordat er altijd een rustgebied aanwezig is;
- indien mogelijk eerst de loods met Klimop slopen/verwijderen (figuur 4). Deze Klimop is weinig in gebruik door de huismussen;
- later de woning met aanwezige onkruid ruigten (meer in gebruik door de huismussen) in het noorden van het plangebied slopen/verwijderen (figuur 4);
- verwijderen en aanplanten vegetatie uitgevoerd onder begeleiding van huismusdeskundige;
- er wordt alleen gewerkt tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Maatregelen na de bouw;

- Verwijderen braamstruweel (figuur 3);
- aanplanten geschikte inheemse vegetatie voor de Huismus overeenkomstig beplantingsplan ter compensatie verloren vegetatie (figuur 5);
- alternatieve vegetatie wordt aangeboden onder begeleiding van of in overleg met een huismusdeskundige.

Nazorg maatregelen;

- beheer en behoud van de vegetatie die onderdeel is van de functionele leefomgeving van de Huismus.

Figuur 4. De volgorde waarin vegetatie gefaseerd verwijderd kan worden is weergegeven in paars (Klimop, eerst) en oranje (kruiden ruigten, als laatst).
Bron: QGIS.

Figuur 5. Beplantingsplan.

Bron: Gemeente Albrandswaard

5. Ecologisch toezicht

Het ecologisch werkprotocol dient inhoudelijk bekend te zijn bij alle werknemers op het terrein. De aannemer zorgt er voor dat uitvoerend personeel op de hoogte is en voldoende is geïnstrueerd om die na te kunnen leven. Het uitvoerend personeel weet, door middel van een kaart en/of markering in het terrein, waar zich de juridisch zwaarder beschermde dier- en plantensoorten bevinden. Het uitvoerend personeel dient naar vermogen alert te zijn op niet aangeduide juridisch zwaarder beschermde soorten en dienovereenkomstig te handelen.

De maatregelen in het werkprotocol worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de betreffende soorten. De deskundige houdt toezicht tijdens (specifieke) werkzaamheden, om te garanderen dat tijdens de uitvoering rekening wordt gehouden met de aanwezige planten- en diersoorten. Het toezicht vindt voornamelijk plaats tijdens de meest risicovolle periode voor flora en fauna nabij de grotere werken die op de locatie uitgevoerd worden. Onder deskundige wordt verstaan; een persoon die aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie doordat de persoon;

- op HBO of universitair niveau een opleiding in de ecologie heeft gevolgd;
- als ecooloog werkzaam is voor een adviesbureau;
- zich aantoonbaar inzet op het gebied van soortbescherming- en/of -monitoring.

Na voltooiing van de werkzaamheden en de inrichting van de omgeving schat een deskundige in, in hoeverre de locatie op een duurzame manier gebruikt wordt door flora en fauna. Door het uitvoeren van de genoemde maatregelen en het toepassen van ecologisch toezicht wordt aan de zorgplicht voldaan en wordt voorkomen dat beschermde planten en dieren geschaad worden.

Ecologische begeleiding maakt het ook mogelijk om, in samenspraak met de aannemer en de opdrachtgever, in het veld te zoeken naar optimale oplossingen, waarbij voortgang van de werkzaamheden en de bescherming van natuurwaarden hand in hand gaan. In de praktijk kunnen vaak effectievere en efficiëntere uitvoeringswijzen op maat worden bedacht dan vooraf mogelijk is. Dit kan en moet wel goed ecologisch onderbouwd worden en goed worden gedocumenteerd.

Om de eventuele knelpunten ten aanzien van beschermde natuur proactief aan te pakken, wordt regelmatig een overleg gevoerd tussen de uitvoerder, de directievoerder en de ecologische begeleider. Tijdens dit overleg wordt de planning besproken maar ook de benodigde mitigerende maatregelen, eventuele knelpunten bij de uitvoering, aanvullende onderzoeken enzovoort.

5.1 *Verslaglegging*

Alle ecologische aspecten bij realisatie van mitigerende maatregelen en eventuele andere werkzaamheden met een ecologische relevantie, worden gedocumenteerd in een afzonderlijk veldverslag. Waar relevant worden tevens foto's gemaakt van de lokale situatie en de eventueel getroffen maatregelen. Specifieke aandacht wordt besteed aan de (zwaarder) beschermde soorten, onverwacht aangetroffen soorten en calamiteiten.

5.2 *Onverwachte gebeurtenissen*

5.2.1 Dynamisch werkprotocol

Kort voor ingrijpende activiteiten zoals het slopen van gebouwen en het kappen van bomen, wordt een inspectie uitgevoerd. Een ecooloog controleert of de gegevens waarop dit ecologisch werkprotocol gebaseerd is, nog kloppen. Hieruit kan volgen dat er soorten verdwenen zijn of dat er soorten verschenen zijn. Hierop wordt het werkprotocol adequaat aangepast. De nieuwe versie wordt toegelicht aan alle werknemers en zal aanwezig zijn in de bouwkeet.

5.2.2 Onverwachte soorten

Ondanks een goede voorbereiding kunnen onverwacht beschermde soorten in het plangebied voorkomen. Indien dit het geval is, dienen de werkzaamheden stilgelegd te worden. Met een ter zake deskundig ecooloog zal in overleg bepaald worden welke maatregelen nodig zijn. De werkzaamheden worden pas hervat nadat de noodzakelijke beschermende maatregelen genomen zijn.

Indien het om strikt beschermde soorten gaat en het niet mogelijk is om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen, is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen. In dat geval zullen de betreffende delen afgezet worden en pas vrijgegeven kunnen worden als een ontheffing verleend is.

5.2.3 Calamiteiten

In de praktijk kunnen zich situaties voordoen waarin acuut handelen noodzakelijk is. In het geval van dergelijke calamiteiten (overstromingen, schadelijke lozingen en dergelijke), zal de maatschappelijke veiligheid worden gewaarborgd.

Wanneer zich een calamiteit voorgedaan heeft waarbij, door de noodzaak van acuut handelen, schade ontstaan is aan beschermde soorten, zal zo spoedig mogelijk contact opgenomen worden met de provincie en de Omgevingsdienst Haaglanden (die namens de provincie Zuid-Holland belast is met de uitvoering en controle van de Wet Natuurbescherming) om tot een oplossing te komen. Ook in dit geval dienen de te treffen maatregelen goed gedocumenteerd te worden.

Calamiteiten worden direct doorgegeven aan de aannemer en de gemeente Albrandswaard. Controles van de Algemene Inspectie Dienst (AID) met daaruit voortvloeiend procesverbaal, het stilleggen van het werk of andere opmerkingen van de overheid, worden direct mondeling of telefonisch doorgegeven. Daarnaast dient hiervan een schriftelijke rapportage opgesteld te worden die binnen 24 uur aangeleverd moet worden. Voor de melding van calamiteiten dient het formulier in de bijlage gebruikt te worden.

Onder calamiteiten wordt het volgende verstaan;

- het aantreffen van andere beschermde dier- en plantensoorten dan uit voorafgaande inventarisaties gebleken is en waarvoor een ontheffing nodig is (zou zijn);
- de noodzaak tot andere handelingen dan bekend bij het Bevoegd Gezag.

6. Werkzaamheden gedurende het kalenderjaar / natuurkalender

Vanuit de Wet natuurbescherming zijn voorwaarden gesteld aan de tijden dat er in het kader van het project gewerkt mag worden. De onderstaande planning is opgesteld aan de hand van de inzichten zoals die in februari 2020 duidelijk waren en dient ertoe om de voorwaarden inzichtelijk in beeld te brengen en aan te geven in welke perioden er (om welke reden) er in (een deel van) het gebied niet gewerkt kan worden. Deze perioden zijn bepaald op basis van literatuur en expert judgement. In de praktijk zijn deze periodes indicaties; op het moment zelf dient altijd een maatwerk-bepaling plaats te vinden op basis van de klimatologische en meteorologische omstandigheden.

Onderdeel	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Alternatieve vegetatie aanbieden*												
Werkzaamheden uitvoeren**												
Aanvragen ontheffing***												

* Er moet voldoende functionerend aanbod van vervangende vegetatie aanwezig zijn voordat er vegetatie verwijderd kan worden, dus indien mogelijk voor eind juli realiseren.

** In perioden met vorst binnen deze periode zullen geen werkzaamheden plaatsvinden.

*** De ontheffing dient zo spoedig mogelijk (in augustus) te worden aangevraagd, zodat ontheffing verleend is voor de werkzaamheden starten.

7. Parafenblad uitvoering werkzaamheden ecologisch werkprotocol

Door het invullen van dit parafenblad onderschrijven de uitvoerende partijen, in samenspraak met de dienstdoende ecooloog en de initiatiefnemer, dat de voorgenomen werkzaamheden plaatsvinden op een ecologische verantwoorde manier. Door ondertekening van dit werkprotocol is conformering aan de verplichtingen voortvloeiend uit de Wet natuurbescherming een feit.

Dit parafenblad dient bij voorkeur tijdens de startbijeenkomst te worden ingevuld maar in ieder geval voordat de werkzaamheden aanvangen.

Gemachtigde (hoofd)aannemer / werknemer

Datum 13-8-2020

Naam Jan IJzerman

Bedrijfsnaam en functie gemeente Alberswaard,
projectleider RO

Handtekening

toezichthouder

Datum 29-7-2020

Naam Sara Poppelaars

Bedrijfsnaam en functie NWC Advies, ecologisch adviseur

Handtekening

8. Melding bijzonderheden en contactpersonen

Indien er zich tijdens de werkzaamheden bijzonderheden opdoen op ecologisch gebied, dient altijd contact opgenomen te worden met een van de onderstaande personen.

Ecoloog

Projectleider Bureau NWC	Sara Poppelaars
Bedrijfsnaam	Natuur-Wetenschappelijk Centrum
Emailadres	sara@nwcadvies.nl
Telefoonnummer	078-6213921

Initiatiefnemer

Contactpersoon	Dhr. Jan Duijm
Bedrijfsnaam	Gemeente Albrandswaard
Emailadres	J.Duijm@bar-organisatie.nl
Telefoonnummer	06-25746409

Opdrachtgever

Contactpersoon	Dhr. Stefan Klingens
Bedrijfsnaam	KuiperCompagnons
Emailadres	SKlingens@kuiper.nl
Telefoonnummer	06-22007174

Meldingsformulier calamiteiten

Gegevens calamiteit

Soort calamiteit:

Datum en plaats voorval

Plaats:

Datum:

Aard en toedracht van de calamiteit

Zijn er beschermde soorten doodgegaan?

Hoeveel beschermde soorten zijn er doodgegaan?

Zijn er beschermde soorten aangetroffen anders dan die waarop het werkprotocol betrekking heeft?

Is het werk (door derden) stilgelegd?

Geef hieronder een uitgebreide omschrijving van de aanleiding en de calamiteit:

Melder calamiteit

Naam:

Tel:

Maatregelen naar aanleiding van de calamiteit

Omschrijving van de ondernomen acties:

Gezien ecologisch coördinator uitvoeringsfase

Naam:

Datum: